

3986

4.5.1994

**Ekonomik Denge İçin Yeni Vergiler İhdası ile 1.7.1964 Tarihli ve 488 Sayılı, 2.7.1964 Tarihli ve 492 Sayılı, 7.11.1984 Tarihli ve 3074 Sayılı, 25.10.1984 Tarihli ve 3065 Sayılı, 31.12.1960 Tarihli ve 193 Sayılı, 21.7.1953 Tarihli ve 6183 Sayılı, 2.2.1981 Tarihli ve 2380 Sayılı, 15.7.1963 Tarihli ve 277 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**

(Resmî Gazete ile yayımı : 7.4.1994 Sayı : 21927)

**Kanun No**  
3986

**Kabul Tarihi**  
4.5.1994

**BİRİNCİ BÖLÜM**  
Ekonomik Denge Vergisi

*Verginin Mükellefi*

MADDE 1. - Aşağıda sayılan mükellefler ekonomik denge vergisine tabidirler :

- a) Kazanç ve iratlarını yıllık, münferit ve özel beyanname ile beyan eden gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri,
- b) Ticarî ve meslekî kazançları götürü usulde tespit edilen gelir vergisi mükellefleri,
- c) Gelir Vergisi Kanununun 3946 Sayılı Kanunla değişmeden önceki 94 üncü maddesinin (A) fıkrasının 8 ve 15 numaralı bentlerinde yazılı matrahları muhtasar beyanname ile beyan eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri,
- d) Bu Kanunun yayımı tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi veya Bakanlar Kurulu üyesi sıfatıyla ücret geliri elde edenler,
- e) Bu Kanunun yayımlandığı tarihte ücret geliri elde eden ve 1993 yılında elde ettikleri ücretlerinin vergi matrahı toplamı 600 000 000 lirayı aşan ücretliler (yönetim ve denetim kurulları başkanı ve üyeleri ile tasfiye memurlarına bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler dahil).

*Verginin Konusu, Matrahı ve Oranı*

MADDE 2. - Ekonomik denge vergisi :

- a) Gelir veya kurumlar vergisine ilişkin olarak 1994 takvim yılında verilmesi gereken yıllık, özel veya münferit beyannamelerdeki matrahlardan % 10;
- b) Ticarî ve meslekî kazançları götürü usulde tespit edilen gelir vergisi mükelleflerinin 1994 takvim yılına ilişkin götürü matrahlardan (Daha önce götürü usulde vergilendirilmekte iken, bu Kanunun yayımlandığı tarihte gerçek usulde vergilendirilen ve 1994 yılında yıllık gelir vergisi beyannameyi vermeyen mükelleflerin vergi matrahı, götürü usule tabi iken girdiği sınıf ve derecenin 1994 yılındaki götürü matrahıdır.) % 10;
- c) Gelir Vergisi Kanununun 3946 sayılı Kanunla değişmeden önceki 94 üncü maddesinin (A) fıkrasının 8 ve 15 numaralı bentlerine göre 1994 takvim yılında verilmesi gereken muhtasar beyannamelerde yer alan bu bentler kapsamına giren matrahlardan % 5;

d) Bu Kanunun yayımı tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi veya Bakanlar Kurulu üyesi olanların, 1993 takvim yılında bu sıfatları dolayısıyla aldıkları ücretlerin gelir vergisi matrahı toplamı üzerinden % 10;

e) 1 inci maddenin (e) bendinde sayılan ücretlilerin 1993 takvim yılında elde ettikleri ücretlerinin gelir vergisi matrahı toplamı üzerinden % 10 (Bu vergiden, "d" bendine göre hesaplanan vergi mahsup edilir.);

Oranında alınır.

#### *İstisnalar*

MADDE 3. - Aşağıda yazılı beyan edilen matrahlar üzerinden ekonomik denge vergisi alınmaz :

a) Yıllık beyanname ile beyan edilen gelir vergisi matrahının ücret gelirine isabet eden kısmı 600 000 000 liranın altında kalan ücret gelirleri,

b) Gelir Vergisi Kanununun 3946 sayılı Kanunla değişmeden önceki 94 üncü maddesinin (A) fıkrasının 8 numaralı bendinde yer alan matrahlardan gelir vergisi tevkifat oranı 0 (sıfır) olarak uygulananlar.

#### *Beyan ve Ödeme*

MADDE 4. - Ekonomik denge vergisi aşağıda belirtilen sürelerde beyan üzerine veya idarece tarh edilerek ödenir.

a) 1994 yılında verilmesi gereken yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri ile beyan edilmesi gereken matrahlar üzerinden hesaplanan ekonomik denge vergisi; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin verilme süresi başlamış veya geçmiş olanlarda, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde, kanunî beyanname verme süresi başlamamış olanlarda ise beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan edilir. Bu vergi kanunî beyanname verme süresi başlamış veya geçmiş olanlarda ilki bu vergiye ilişkin beyanname verme süresi içinde, diğerleri Temmuz, Eylül, Kasım ve Aralık aylarında; kanunî beyanname verme süresi başlamamış olanlarda ise ilki beyannamenin verildiği ayda diğerleri bu ayı takip eden ikinci, dördüncü, altıncı ve yedinci ayda olmak üzere beş eşit taksitte ödenir.

b) Gelir Vergisi Kanununun 3946 sayılı Kanun ile değişmeden önceki 94 üncü maddesinin (A) fıkrasının 8 ve 15 numaralı bentlerinde yazılı matrahlar üzerinden hesaplanan ekonomik denge vergisi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde verilecek bir beyanname ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir.

c) Munferit veya özel beyanname ile beyan edilen matrahlar üzerinden hesaplanan ekonomik denge vergisi, bu beyannamelerin verilme süresi içinde beyan edilir ve bu süre içinde ödenir.

d) Ticarı veya mesleki kazançları götürü usulde tespit edilen gelir vergisi mükelleflerinin götürü matrahları üzerinden hesaplanan ekonomik denge vergisi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde idarece tarh edilir ve ilki tarh süresi, diğerleri Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım ayları içinde olmak üzere beş eşit taksitte ödenir. (Bu Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendinin parantez içi hükmüne göre hesaplanan verginin tarh, tahakkuk ve ödenmesi hakkında bu bent hükmü uygulanır.)

e) Bu Kanunun yayımı tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi veya Bakanlar Kurulu üyesi olanların, 1993 takvim yılında bu sıfatları dolayısıyla aldıkları ücretlerin vergi matrahlarının toplama

mı üzerinden hesaplanan ekonomik denge vergisi, bu Kanunun yayımı tarihinden sonra yapılan birinci ve ikinci ücret ödemelerinden tevkif edilmek suretiyle iki eşit taksitte ödenir.

f) 1993 takvim yılı ücretlerinin vergi matrahı 600 000 000 lirayı aşan ücretlilerin bu ücretleri için hesaplanacak olan ekonomik denge vergisi, ücretlilerin bu Kanunun yayımı tarihinde kendilerine ücret ödemesinde bulunan işverene, 1993 yılında elde ettiği ücretlerinin gelir vergisi matrahını bildirmeleri üzerine, bu işverenlerce bu Kanunun yayımı tarihinden sonra yapılan ücret ödemelerinden; birincisi ilk aya ait ücretten, ikincisi üçüncü aya ait ücretten, üçüncüsü de beşinci aya ait ücretten tevkif edilmek suretiyle üç eşit taksitte ödenir. Muhtasar beyanname vermek zorunda olan işverenler, tevkif suretiyle kestikleri bu vergiyi, muhtasar beyanname verme süreleri içinde beyan eder ve aynı süre içinde öderler.

g) Gelir ve kurumlar vergisinde ikmalen, resen veya idarece tarhiyata konu olan matrahlar üzerinden de bu vergi tarh edilir.

## II. BÖLÜM

### Net Aktif Vergisi

#### *Verginin Konusu, Mükellefi ve Sorumlusu*

MADDE 5. - Net aktif vergisinin konusunu :

a) Bilanço esasına göre defter tutmak mecburiyetinde bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin 1993 yılı hesap dönemi sonu itibariyle düzenledikleri bilançolarında yer alan net aktifleri veya bunların 1993 yılı hesap dönemindeki gayrisafî hâsılatları,

b) İşletme hesabı esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabının 1993 yılı hesap dönemi sonu itibariyle çıkardıkları envanter ve amortisman kayıtlarında yer alan varlıklar veya bunların 1993 yılı hesap dönemindeki gayrisafî hâsılatları,

Teşkil eder.

Der mükellefiyet esasına göre vergilendirilen gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin Türkiye'deki işletmelerine ait bilançolarında veya envanterlerinde yer alan net aktifleri veya bunların gayrisafî hâsılatları da bu vergiye tabi tutulur. Adi ortaklık, adi komandit şirket veya kollektif şirketin net aktif vergisi, bu ortaklık ve şirketlerce ödenir. Bu vergi bir defaya mahsus olarak alınır.

Net aktiften maksat, Vergi Usul Kanununun 175 ve mükerrer 257 nci maddeleri uyarınca tespit edilen muhasebe standartlarına, tek düzen hesap planına ve malf tabloların çıkarılmasına ilişkin usul ve esaslara uygun olarak düzenlenmiş bilançonun aktifinde yer alan işletme varlıklarıdır. Nazım hesaplarda gösterilen tutarlar varlık addolunmaz. İşletme hesabı esasına göre defter tutanlar ile serbest meslek erbabının dönem sonundaki emtia mevcudu ile amortismanına tabi iktisadî kıymetlerinin net değerleri bunların net aktiflerini oluşturur. Bu Kanunun IV üncü bölümünde yer alan hükümlere göre ek motorlu taşıtlar vergisine tabi olan taşıtlar, net aktifin tespitinde dikkate alınmaz. Gayrisafî hâsılat ise, aynı mevzuata uygun olarak düzenlenmiş gelir tablosunda yer alan, satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan ya da tahakkuk ettirilen tutarları ifade eder.

#### *Verginin Matrahı ve Oranı*

MADDE 6. - Net aktif vergisi, bilanço esasına tabi olan mükelleflerin bilançolarının aktifinde, diğer mükelleflerin envanterlerinde yer alan varlıkların net değeri veya bunların dönem içindeki gayrisafî hâsılatları üzerinden hesaplanır. Varlıkların net değeri, Vergi Usul Kanununa göre değerlendirilmiş varlıkların değerinden, sadece aynı Kanuna göre ayrılmış amortisman ve karşılıkların in-

dirilmesi sonucu bulunan değerdir. Varlıkların net değerinin hesaplanmasında yeniden değerlendirme sonucu bulunan değer esas alınır. Gayrisafi hâsılat, toplam satış tutarlarından, sadece satış indirimleri düşülmük suretiyle hesaplanır. Gelir Vergisi Kanununun 42 nci maddesi kapsamında faaliyet gösterenlerin net aktif değerlerinin hesaplanmasında, yıllara sari inşaat işleriyle ilgili olarak aktifleştirdikleri inşaat ve onarma maliyetlerinden sadece 1993 yılı hesap dönemine ilişkin olanları dikkate alınır.

Net aktif vergisinin oranı, net aktif değerleri üzerinden % 1,5, gayrisafi hâsılat üzerinden serbest meslek erbabında % 2, diğer mükelleflerde % 05'tir. Bu oranların yukarıdaki fıkrada belirtilen matrahlara uygulanması suretiyle bulunan tutarlardan yüksek olanı bu verginin tarhına esas alınır.

Banka ve sigorta muameleleri vergisinin mükellefi olanlar ile özel finans kurumlarında ve dış ticaret sermaye şirketlerinde bu vergi, bunların sadece net aktifleri üzerinden hesaplanır. Bu hesaplamada bankaların, sigorta şirketlerinin ve özel finans kurumlarının net aktif değerlerinin 1/2'si esas alınır.

#### *Beyannamenin Verilmesi, Verginin Tarhu ve Ödenmesi*

MADDE 7. - Mükellefler, net aktif vergisini, gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olarak bağlı buldukları vergi dairesine, adi ortaklıklar, adi komandit şirketler ve kollektif şirketler ise katma değer vergisi bakımından bağlı bulunulan vergi dairesine, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde verecekleri beyannamelerle tarh ve tahakkuk ettirirler. Verilecek beyannameye 1993 yılı hesap dönemi sonuna ilişkin bilançonun ve 1993 yılı hesap dönemi gelir tablosu veya işletme hesabı özeti, serbest meslek kazanç özeti ve envanter listesinin eklenmesi zorunludur. Net aktif değerinin 10 milyar lirayı veya gayrisafi hâsılat tutarının 30 milyar lirayı aşması halinde, bilanço ve gelir tablosunun, malî tabloların çıkarılmasına ilişkin usul ve esaslara uygun olarak düzenlendiği ve bu tablolara göre net aktif veya gayrisafi hâsılat tutarının doğru hesaplandığı konusunda, aktif toplamı 10-50 milyar lira veya gayrisafi hâsılat tutarı 30-150 milyar lira arasında olanları serbest muhasebeci malî müşavirlere ve bu rakamları aşanları yeminli malî müşavirlere olmak üzere, 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış meslek mensuplarına rapor düzenletmeye ve bu konuya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Net aktif vergisi, ilki beyanname verme süresi içinde, diğerleri ise 1994 yılının Ağustos, Ekim, Aralık aylarında ve 1995 yılının Şubat ayında olmak üzere beş eşit taksitte verginin tarhına yetkili vergi dairesine ödenir. Mükelleflerin, net aktif değerleri veya gayrisafi hâsılatları üzerinden ödeyecekleri bu vergi beyan edilen matrahları ne olursa olsun, 10 milyon liradan az olamaz.

### III. BÖLÜM

#### Ek Gayrimenkul Vergisi

MADDE 8. - 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 1 ve 12 nci maddelerinde yazılı binalar ve arsalar 1994 yılı Emlak Vergisi matrahları üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere ek gayrimenkul vergisine tabidir.

Sahip olunan konutlardan brüt alanı 150m<sup>2</sup>'yi geçmeyen ve mükellefçe seçilen bir tanesi bu vergiden müstesnadır. Emlak Vergisi Kanununda yer alan daimî ve geçici muafliklar ile istisnalar, bu vergi bakımından da geçerlidir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bina ve arsa yönünden emlak vergisi mükellefi olanlar, bu verginin de mükellefidirler. Bu vergi, Emlak Vergisi Kanununda yazılı matrahlar ve nispetler üzerinden hesaplanır; emlak vergisi için verilen beyanname bu vergi için de verilmiş sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar emlak vergisi beyan-

namesini vermiş olanlar için emlak vergisi beyanları üzerinden belediyelerce ek gayrimenkul vergileri hesaplanır. Hesaplanan vergi tebliğ ve tahakkuk etmiş sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra emlak vergisi beyannamesinin verilmesi halinde, beyannameye yer alan matrahlar üzerinden ayrıca emlak vergisi kadar ek gayrimenkul vergisi tahakkuk ettirilir. Sahip olunan konutlardan brüt alanı 150 m<sup>2</sup>'yi geçmeyen ve mükellefçe seçilen bir tanesi için ek gayrimenkul vergisi hesaplanmaz. Bu verginin fuzulen hesaplanması halinde, fazladan tahsil edilen ek gayrimenkul vergisi, 1994 yılı emlak vergisi veya ek gayrimenkul vergisinin ikinci taksidinden mahsup edilir. Mahsup edilemeyen kısım ileriki yılların emlak vergisinden mahsup edilir. İstisnaya tabi tutulan konutun bu istisnadan yararlanan tek konut olmadığına iddia edilmesi halinde bunun ispatı ilgili belediyelere aittir.

Beyan üzerine, beyanname verme süresi içinde tarh ve tahakkuk ettirilen vergi, ilki beyanname verme süresi içinde, diğeri emlak vergisi ikinci taksidinin ödeme süresinde olmak üzere iki eşit taksitte ödenir.

#### IV. BÖLÜM

##### Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi

MADDE 9. - 18.2.1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde yer alan (I), (II), (III) ve (IV) sayılı tarifelere göre vergiye tabi olan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ilgili sicilde kayıt ve tescilli bulunan taşıtlardan; yolcu ve yük taşımacılığında kullanılanlar hariç, ticarî işletmeye dahil olan ancak taşımacılık faaliyetinde kullanılmayanlar dahil olmak üzere, değeri 500 000 000 lirayı geçenler değerlerinin % 4'ü oranında, 1 000 000 000 lirayı geçenler ise değerlerinin % 8'i oranında bir defaya mahsus olmak üzere, ek motorlu taşıtlar vergisine tabidir. 197 sayılı Kanunun tarifler, mükellef, istisna ve muafiyetlere ilişkin hükümleri bu vergi için de geçerlidir. Hesaplanan vergi, 1 Temmuz 1994 tarihinde taşıtların kayıt ve tescilinin yapıldığı yerin vergi dairesince tahakkuk ve tebliğ edilmiş sayılır ve 31 Temmuz 1994 tarihine kadar motorlu taşıtlar vergisi ikinci taksidi ile birlikte ödenir.

Taşıtların değeri, 31.12.1993 tarihi itibarıyla, motorlu kara taşıtlarında 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 43 üncü maddesine göre belirlenen kasko sigortasına esas değeri, motorlu kara taşıtı dışındaki taşıtlarda ise varsa sigortasına esas değeri, sigortası bulunmayanlarda rayiç bedelidir. Motorlu kara taşıtı dışındaki taşıtların sigortasına esas değeri veya rayiç bedeli, taşıtların kayıt ve tescillerinin yapıldığı yerin vergi dairelerine bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde bir beyanname ile beyan edilir. Beyanname verilmemesi veya rayiç bedelin noksan bildirildiğinin tespiti halinde taşıtların değeri, takdir komisyonu tarafından takdir edilir.

#### V. BÖLÜM

##### Ortak Hükümler

###### *Kanunların Uygulama Alanı*

MADDE 10. - Bu Kanunun uygulamasında aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

a) Bu Kanuna göre tarh ve tahakkuk ettirilerek ödenen vergiler hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

b) Dar mükellefiyette, mükellefin Türkiye'deki daimî temsilcisi, birden fazla daimî temsilcisinin mevcut olması halinde mükellefin tayin edeceği daimî temsilcisi, tarhiyat tarihine kadar herhangi bir tayin yapılmamışsa daimî temsilcilerden herhangi birisi, daimî temsilcisinin bulunmama-

sı halinde işlemleri mükellef adına yapanlar, bu Kanunda yer alan vergilerle ilgili ödevlerin yerine getirilmesinden sorumludur. Maliye Bakanlığı, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla dar mükellefiyette vergi sorumlusu tayin etmeye yetkilidir.

c) Bu Kanuna göre tarh ve tahakkuk ettirilerek ödenen vergiler, gelir ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazılmaz. Bu vergiler, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, hiç bir vergiden mahsup edilemez ve mükellefe iade olunmaz. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının 4 numaralı bendinde yer alan her nevi yatırım fonları ile yatırım ortaklıklarının kazançları ve varlıkları hakkında bu Kanun ile getirilen vergiler tarh, tahakkuk ettirilmez ve ödenmez.

d) Bu Kanuna göre ödenecek vergiye ilişkin usul ve esaslar ile verilmesi gereken beyannamelerin şekil, muhteva ve eklerini belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

e) Tarh dönemi geçtikten sonra, bu Kanunda yer alan vergilerle ilgili olarak bulunan matrah farkları üzerinden de ikmalen ve resen tarhiyat yapılır.

f) Bu Kanuna göre tahsil edilen vergiler üzerinden 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanun ile 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanuna göre mahallî idarelere pay verilmez.

g) 2.2.1981 tarih ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesi ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden aynı Kanunun Geçici 3 üncü maddesine atfen 1994 yılı Bütçe Kanununun 60 ıncı maddesinin (d) bendi uyarınca, belediyeler için ayrılmakta olan % 8.55 oranındaki pay, bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen aydan itibaren 31.12.1994 tarihine kadar % 7.55 olarak uygulanır.

## VI. BÖLÜM

### Damga Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklik

MADDE 11. - 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun mükerrer 30 uncu maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu Kanuna ekli (1) sayılı tablodaki 1.1.1994 tarihinde geçerli olan maktu vergiler (maktu ve nispi vergilerin asgarî ve azamî miktarlarını belirleyen hadler dahil) % 100, nispi vergiler % 20 oranında artırılmıştır. Bakanlar Kurulu, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yer alan maktu vergileri (maktu ve nispi vergilerin asgarî ve azamî miktarlarını belirleyen hadler dahil) ile nispi vergileri birlikte veya ayrı ayrı, maktu vergilerde on katına, nispi vergilerde ise bir katına kadar artırmaya, uygulanmakta olan maktu vergileri yarısına kadar, nispi vergileri ise bu fıkra ile artırılmadan önceki seviyelerine indirmeye, bu had ve miktarlar arasında yeni had, miktar ve nispetler tespit etmeye yetkilidir.

## VII. BÖLÜM

### Harçlar Kanunu ile İlgili Değişiklik

MADDE 12. - 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun mükerrer 138 inci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu kanuna bağlı tarifelerdeki 1.1.1994 tarihi itibarıyla geçerli olan maktu harçlar (maktu ve nispi harçların asgarî ve azamî miktarlarını belirleyen hadler dahil) % 100, nispi harçlar % 20 oranında artırılmıştır. Yıllık harç kapsamında bulunan belgelere ait 1994 yılı kıst dönemine ait harçlar tahsil edilmez. Bakanlar Kurulu, bu Kanuna bağlı tarifelerde yer alan maktu harçları (maktu ve nispi harçların asgarî ve azamî miktarlarını belirleyen hadler dahil) ile nispi harçları, tarifeler yahut ta-

rifelerin ilgili fıkra ve bentleri itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere, maktu harçlarda on katına, nispi harçlarda ise bir katına kadar artırmaya, uygulanmakta olan maktu harçları yarısına kadar, nispi harçları ise bu fıkra ile artırılmadan önceki seviyelerine indirmeye, bu had ve miktarlar arasında yeni had, miktar ve nispetler tespit etmeye yetkilidir

## VIII BOLUM

### Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklik

MADDE 13 - 7 11 1984 tarihli ve 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanununun 4 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan " 15 puana kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir " ifadesi, " % 300 (yüzde üçyüz)'e kadar artırmaya veya sıfır'a (0) kadar indirmeye yetkilidir " şeklinde, 6 ncı maddenin birinci ve üçüncü fıkraları ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

Vergi dairelerince tahsil edilen akaryakıt tüketim vergisi hâsılatının % 5'ı Kuçuk ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme Fonuna, % 5'ı ise Bakanlar Kurulunca tespit edilecek nispetlere göre tahsil edildiği ayı takip eden bir ay içinde, Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar dahilinde ilgili hesaplara yatırılır

- a) Toplu Konut Fonuna
- b) Kamu Ortaklığı Fonuna
- c) Belediyeler Fonuna
- d) Belediyelere
- e) Karayolları Genel Müdürlüğüne
- f) Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne
- g) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne
- h) Türk Sporunu Teşvik Fonuna
- ı) Savunma Sanayii Destekleme Fonuna
- i) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna
- j) Vakıflar Genel Müdürlüğüne
- k) Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığındaki Hesaba
- l) Özel İdarelere
- m) Bitkisel ve hayvansal hastalık ve zararlılarla mücadelede sarf olunmak üzere Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına
- n) Turizmi Geliştirme Fonuna (Tanıtım)

Bakanlar Kurulu, akaryakıt tüketim vergisi hâsılatının dağıtımına tabi olacak % 10 oranını sıfıra (0) kadar indirmeye ve indirilmiş oranı kanunî oranına kadar yeniden yükseltmeye ve dağılımı Kuçuk ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme Fonu ile yukarıda belirtilen hesaplar arasında değişik nispetlere göre yeniden belirlemeye yetkilidir Akaryakıt tüketim vergisi hâsılatının genel bütçeye gelir kaydedilen kısmından 2 2 1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanun ile 27 6 1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanuna göre mahallî idarelere pay verilmez

## IX BOLUM

### Katma Değer Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklik

MADDE 14 - 25 10 1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 49 uncu maddesine, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki ikinci fıkra eklenmiştir

Kalkınma planları ve yıllık programlarda belirtilenlerden, Maliye Bakanlığı ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenen sektörlerle ait olup Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından verilen teşvik belgelerinde gösterilen yatırım mallarının ithalinde ödenmesi gereken katma değer vergisi, bu verginin fiilen indirilmesinin mümkün olacağı tarihe kadar ertelenir. Bu ertelemede 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun süre ve tecil faizi ile ilgili hükümleri uygulanmaz. Şu kadar ki yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde ertelenen vergi, tahakkuk ettiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tespit olunan ilgili yıllar için geçerli tecil faizleri % 50 zamlı uygulanmak suretiyle tahsil edilir. Erteleme süresince zamaşını işlemez.

## X. BÖLÜM

### Gelir Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklik

MADDE 15. - 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 40. - Sporculara transfer ücreti olarak yapılan ödemeler, 1.5.1994-31.12.2000 tarihleri arasında gelir vergisinden müstesnadır. Bu ücretler üzerinden % 15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılır. Bu istisnanın tevkif yoluyla ödenen gelir vergisine şümütlü yoktur.

Bakanlar Kurulu % 15 oranını, % 25 oranına kadar artırmaya veya kanunî oranına kadar indirmeye yetkilidir.

## XI. BÖLÜM

### Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile İlgili Değişiklik

MADDE 16. - 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 70 inci maddesinin (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname hükümlerine tabi iktisadî devlet teşekkülleri, kamu iktisadî kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahallî idarelerin malları hariç olmak üzere Devlet malları ile hususî kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen mallar.

## XII. BÖLÜM

### Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden

#### Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile İlgili Değişiklik

MADDE 17. - 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

#### *İl Özel İdare ve Belediye Borçlarının Mahsubu*

EK MADDE 4. 1. İl Özel İdareleri ve belediyelerin, bunlara ait tüzelkişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzelkişiliğini haiz kuruluşların, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen borçları, Maliye Bakanlığının talebi üzerine, İller Bankası tarafından bu Kanun hükümlerine göre söz konusu idarelere dağıtılacak paylardan kesilerek belirlenecek hesaplara nakden veya hesaben ödenir.

2. İl Özel İdareleri ve belediyelerin, bunlara ait tüzelkişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzelkişiliğini haiz kuruluşların, Hazinesinin kefalet veya garanti ettiği dış kredilerden kaynaklanan ve Hazinece kefil veya garanti eden sıfatıyla anılan kurum ve kuruluşlar adına alacak-



lısına yapılan ödemelerden doğan borçları ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan'ın onayı ile ülkenin dış kredi itibarı gözetilerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından alacaklısına ödenen diğer dış kredi ödemelerinden doğan borçları da dahil her ne sebeple olursa olsun Hazineye olan mevcut ve doğacak borçları ile Sosyal Sigortalar Kurumuna olan prim borçları Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı veya Sosyal Sigortalar Kurumunun talebi üzerine İller Bankası tarafından bu Kanun hükümlerine göre söz konusu idarelere dağıtılacak paylardan kesilerek belirlenecek hesaplara nakden veya hesaben ödenir.

3. Büyükşehir Belediyelerinin, bunlara ait tüzelkişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzelkişiliğini haiz kuruluşların, yukarıdaki bentler kapsamına giren mevcut veya doğacak borçları, Maliye Bakanlığı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumunun talebi üzerine İller Bankası tarafından yine aynı bentler hükümleri dairesinde, bu idarelere 27.6.1984 tarih ve 3030 sayılı Kanun hükümlerine göre ayrılacak paylardan kesilerek mahsup edilir.

4. 1, 2 ve 3 numaralı bent hükümlerinin uygulamasında bu idarelerin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen borçları öncelik hakkına sahiptir.

5. Bu maddenin 1, 2 ve 3 numaralı bentlerine göre yapılacak kesintilerin oranlarını alacakların nev'ine göre ayrı ayrı veya topluca belirlemeye, mahsup işlemlerine ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

### XIII. BÖLÜM

#### 5237 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu İle Diğer Kanunlarla Belediyelere Verilen Payların Belediye Vergi ve Resimleri Hükmünde Olduğuna Dair Kanun İle İlgili Değişiklik

MADDE 18. - 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile Diğer Kanunlarla Belediyelere Verilen Payların Belediye Vergi ve Resimleri Hükmünde Olduğuna Dair 15.7.1963 tarih ve 277 sayılı Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. - 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile diğer kanunlarla belediyelere verilmek olan her çeşit paylar belediye vergi ve resimleri hükmündedir. Bu paylar belediyelerin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsili gereken borçları dışında haczedilemez.

#### *Kaldırılan Hükümler*

MADDE 19. - 12.4.1990 tarihli ve 3624 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (i) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. - Büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri, bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların 1.4.1994 tarihine kadar birikmiş olan Sosyal Sigortalar Kurumu prim borçları asılları ve ferileri ile 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip olunan amme borçları asılları 1.4.1994 tarihinden itibaren herhangi bir zam, faiz uygulanmaksızın 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı, 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanunlar uyarınca kendilerine verilen paylardan ilk taksit Kanunun yürürlüğe girdiği ayı takip eden aydan başlamak ve eşit taksitlerle olmak üzere 36 ay süre ile ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesilerek belirlenecek hesaplara nakden veya hesaben ödenir. Bu borçlara (Sosyal Sigortalar Kurumuna olanlar hariç) 1.4.1994 tarihine kadar uygulanan gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları ile diğer cezaların tahsilinden vazgeçilir.

3986

4.5.1994

*Yürürlük*

MADDE 20. - Bu Kanununun 13 üncü maddesi 1.5.1994 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, diğer maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

*Yürütme*

MADDE 21. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
57	89	450
58	91	94
	92	245:276,278:295
	93	378:401
59	96	9,25:79,80:105
	97	163:188,189:259,273:277
	98	399:424,481:485,486:490

I. - Gereççeli 648 ve 648'e 1 ek S. Sayılı Basmayazılar Türkiye Büyük Millet Meclisinin 92 ve 96 nci Birleşim tutanağına bağılıdır.

II. - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmüştür.

III. - Esas No. : 1/681